

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015 roku,

Sąd Rejonowy w Pabianicach, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący – SSR Joanna Reczulska

Protokolant – st. sekr. sąd. Gabriela Szustakiewicz

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2015 roku, w Pabianicach

na rozprawie sprawy z powództwa P. O.

przeciwko D. O. (1)

o obniżenie alimentów

1. oddała powództwo,
2. zwalnia powoda P. O. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

Sygn. akt III RC 179/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10 czerwca 2014 roku, który wpłynął do Sądu Rejonowego w Pabianicach w tym samym dniu, P. O. wniósł przeciwko małoletniemu D. O. (1), reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową A. R. o obniżenie alimentów z kwoty po 500,- złotych do kwoty po 200,- złotych miesięcznie. W uzasadnieniu pozwu podniósł, iż aktualnie jest osadzony w Areszcie Śledczym w P., a przewidywany termin odbywania przez niego kary upływa za osiem lat. Argumentował, iż w areszcie śledczym nie pracuje, a przedstawicielka ustawowa małoletniego kazała mu wyprowadzić się ze wspólnie w okresie wcześniejszym zamieszkiwanego lokalu, co doprowadziło go do bezdomności. (pozew k. 2-2v)

Na terminie rozprawy w dniu 23 października 2015 roku powód P. O. poparł wytoczone powództwo i dokonał jego doprecyzowania w ten sposób, że wniósł o obniżenie alimentów z kwoty po 500,- złotych miesięcznie do kwoty po 300,- złotych miesięcznie poczynając od dnia 1 października 2015 roku. Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda D. A. R. wniosła o oddalenie powództwa w całości. (protokół rozprawy k. 34-35)

Postanowieniem z dnia 23 października 2015 roku, wydanym na rozprawie, Sąd odroczył rozprawę do dnia 9 grudnia 2015 roku. (postanowienie k. 35)

W piśmie z dnia 23 listopada 2015 roku, które wpłynęło do Sądu Rejonowego w Pabianicach w dniu 25 listopada 2015 roku, powód P. O. podtrzymał swoje żądanie. (pismo k. 47-47v)

Na terminie rozprawy w dniu 9 grudnia 2015 roku powód P. O. poparł wytoczone powództwo w kształcie zmodyfikowanym na terminie rozprawy w dniu 23 października 2015 roku. Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda D. A. R. wniosła o oddalenie powództwa w całości. (protokół rozprawy k. 58-61)

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Małoletni pozwany D. O. (1) urodził się w dniu (...) w P. i jest dzieckiem z konkubinatu powoda P. O. i przedstawicielki ustawowej A. R.. (akt urodzenia k. 4 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach)

Wyrokiem zaocznym z dnia 19 czerwca 2012 roku w sprawie III RC 72/12 Sąd Rejonowy w Pabianicach zasądził od powoda P. O. na rzecz małoletniego pozwanego D. O. (1) alimenty w kwocie po 500,- złotych miesięcznie. (wyrok zaoczny k. 5 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach) Wyrokiem z dnia 17 września 2013 roku w sprawie III RC 72/12 Sąd Rejonowy w Pabianicach utrzymał wyrok zaoczny z dnia 19 czerwca 2012 roku w mocy. (wyrok k. 75 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach)

W dacie ustalania wysokości alimentów na mocy wyroku z dnia 19 czerwca 2012 roku w sprawie III RC 72/12, powód P. O. przebywał w Areszcie Śledczym w P.. W areszcie śledczym powód nie pracował. W październiku 2012 powód został zwolniony z A.Ś. w P. a następnie ukrywał się przed policją. (okoliczności bezsporne)

Powód legitymował się wykształceniem podstawowym. Nie posiadał żadnego majątku. (oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku dochodach i źródłach utrzymania k. 40-42, kwestionariusz wywiadu k. 68 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach)

Małoletni pozwany D. O. (1) miał wówczas siedem lat. (okoliczności bezsporne)

Przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego A. R. prowadziła trzyosobowe gospodarstwo domowe wraz z małoletnim pozwanym D. O. (1) oraz z córką D. O. (2) pochodzącą z poprzedniego związku, która miała wówczas czternaście lat. (okoliczności bezsporne)

Przedstawicielka ustawowa legitymowała się wykształceniem podstawowym. (kwestionariusz wywiadu k. 68 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach)

Małoletni pozwany D. O. (1) był dzieckiem niepełnosprawnym od urodzenia. Miał wrodzoną wadę genetyczną Zespół D. oraz nadczynność tarczycy. (orzeczenie k. 9, orzeczenie k. 57, sprawozdanie k. 60 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach) Małoletni uczęszczał do przedszkola. Chłopiec wymagał stałego zakupu pieluch. Łączny miesięczny koszt utrzymania małoletniego wynosił około 1.000,- złotych. (zeznania A. R. k. 24, sprawozdanie k. 55 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach)

Z tytułu utrzymania mieszkania ponosiła koszty w wysokości łącznej około 550,- złotych. (zeznania A. R. k. 24 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach)

Przedstawicielka ustawowa wraz z dziećmi utrzymywała się ze świadczeń otrzymywanych z Miejskiego Centrum Pomocy (...) w P. w postaci: zasiłku pielęgnacyjnego na małoletniego pozwanego w wysokości 153,- złote miesięcznie, świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w związku z opieką nad małoletnim pozwanym w wysokości 50,- złotych miesięcznie, zasiłków rodzinnych przyznanych na oboje małoletnich dzieci w wysokości po 91,- złotych miesięcznie na każde z nich (łącznie po 182,- złote miesięcznie) oraz z dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rehabilitacji i kształcenia dziecka niepełnosprawnego w wysokości 80,- złotych miesięcznie przyznanego na rzecz pozwanego. Nadto za pośrednictwem funduszu alimentacyjnego otrzymywała kwotę w wysokości 465,- złotych miesięcznie na córkę D. O. (2). (decyzje (...) w P. k. 5-8 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach)

Dodatkowo przedstawicielka ustawowa pracowała dorywczo, z tytułu czego uzyskiwała miesięczny dochód w wysokości około 800,- złotych. (zeznania A. R. k. 24 akt III RC 72/12 SR w Pabianicach)

Od daty ustalania wysokości alimentów na mocy wyroku zaocznego z dnia 19 czerwca 2012 roku w sprawie III RC 72/12 przez Sąd Rejonowy w Pabianicach, a utrzymanego w mocy wyrokiem z dnia 17 września 2013 roku w sprawie III RC 72/12 minęły dwa lata. (okoliczności bezsporne)

Aktualnie małoletni pozwany D. O. (1) ma dziesięć lat i pół roku. (okoliczności bezsporne)

Małoletni pozwany D. O. (1) jest nadal jedynym dzieckiem powoda. (okoliczności bezsporne)

Powód P. O. jest kawalerem i nie ma wyuczonego zawodu. (zeznania P. O. k. 60)

Powód nie pamięta, czy odwoływał się od wyroku z dnia 17 września 2013 roku w sprawie III RC 72/12, którym Sąd Rejonowy w Pabianicach utrzymał wyrok zaoczny z dnia 19 czerwca 2012 roku w mocy. We wrześniu 2013 roku powód ukrywał się i był poszukiwany listem gończym w celu odbycia orzeczonej wobec niego kary pozbawienia wolności. (zeznania P. O. k. 60)

Od września 2013 roku w sytuacji życiowej, zarobkowej i osobistej powoda nie zaszły żadne zmiany. Z uwagi na to, że powód ukrywał się przed wymiarem sprawiedliwości, nie podejmował żadnych działań w celu zmiany swojej sytuacji, a jedynie „wegetował”. (zeznania P. O. k. 60)

Od 11 lutego 2014 roku powód jest osadzony w Areszcie Śledczym w P.. Karę pozbawienia wolności powód odbywa za popełnione przestępstwa włamania i handlu narkotykami. Przewidywany termin zakończenia odbywania przez niego kary przypada na 2022 rok. Nadto powód ma orzeczone dwa wyroki w zawieszeniu za popełnione przestępstwa włamania i fałszerstwa, które nie zostały mu odwieszono. (zeznania P. O. k. 59)

Aktualnie powód po raz piąty jest osadzony. Wcześniej odbywał kary pozbawienia wolności za popełnione przestępstwa włamania, handlu narkotykami i za udział w pobiciu. (zeznania P. O. k. 59)

W Areszcie Śledczym w P. pozwany nie pracuje. Jego prośba dotycząca zatrudnienia w tej jednostce penitencjarnej została rozpatrzona negatywnie. (powiadomienie k. 32, pismo k. 52)

Powód nie zwracał się z prośbą do administracji Aresztu Śledczego z zapytaniem, czy miałby szansę na pracę w innym zakładzie karnym na terenie Polski. Powód chce zostać w Areszcie Śledczym w P. z uwagi na to, że jednostka ta jest usytuowana w niewielkiej odległości od miejsca zamieszkania jego rodziny, co umożliwi im częste odwiedziny powoda. (zeznania P. O. k. 59)

Powód nigdy nie pracował na stałe. Przed osadzeniem powoda P. O. nie pracował i utrzymywał się z zysków otrzymanych z popełnionych przestępstw. (zeznania P. O. k. 59)

Powód nie ma żadnych przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia zatrudnienia. Jeśli powód nie przebywałby w warunkach izolacji i nie byłby pozbawiony wolności, to przy dołożeniu należytej staranności byłby w stanie uiszczać na rzecz syna alimenty w wysokości po 500,- złotych miesięcznie. (zeznania P. O. k. 59)

Przedstawicielka ustawowa A. R. nadal prowadzi trzyosobowe gospodarstwo domowe wraz z małym pozwanym i starszą córką, która aktualnie ma siedemnaście lat. Przedstawicielka ustawowa nie pracuje. Utrzymuje się ze świadczeń otrzymywanych z Miejskiego Centrum Pomocy (...) w P.. Otrzymuje zasiłek stały z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w wysokości 1.200,- złotych miesięcznie oraz zasiłki rodzinne na dwoje dzieci w kwotach po 118,- oraz 129,- złotych miesięcznie. Nadto za pośrednictwem funduszu alimentacyjnego otrzymuje alimenty na dwoje dzieci w kwotach po 465,- złotych miesięcznie na rzecz córki oraz po 500,- złotych miesięcznie na rzecz pozwanego. Łącznie z tytułu wszystkich otrzymywanych świadczeń dysponuje miesięcznie kwotą w wysokości około 2.500,- złotych. Sporadycznie kiedy mały jest w szkole podejmuje dodatkowo prace dorywcze, z których uzyskuje średnio około 40,- złotych tygodniowo. (zeznania A. R. k. 60, k. 61, decyzja k. 54, decyzja k. 55, decyzja k. 56, decyzja k. 57)

Starsza córka przedstawicielki ustawowej uczęszcza do gimnazjum z przyuczeniem do zawodu. Jest w trzeciej klasie i ma roczne opóźnienie w nauce. (zeznania A. R. k. 60)

Pozwany D. O. (1) uczęszcza do szkoły specjalnej do klasy pierwszej. Mały ma Zespół (...) oraz nadczynność tarczycy i nadal jest uznany za dziecko niepełnosprawne. Mały nie jest w stanie funkcjonować bez opieki. (zeznania A. R. k. 60, orzeczenie k. 53)

Małoletni ma nadwagę i wymaga specjalnej diety, co wiąże się z dodatkowymi kosztami z tytułu zakupu żywności oraz odzieży. Małoletni mało mówi i z tego powodu korzysta nieodpłatnie w szkole z pomocy logopedy. (zeznania A. R. k. 61)

Małoletni często choruje – średnio od czterech do pięciu razy w ciągu roku. Każdorazowo w zależności od przebiegu choroby przedstawicielka ustawowa wydatkuje od 70,- do 200,- złotych na zakup leków. Na stałe małoletni nie przyjmuje żadnych lekarstw. (zeznania A. R. k. 60)

Przedstawicielka ustawowa ponosi koszt obiadów w szkole dla małoletniego w kwocie po około 90,- złotych miesięcznie. Około 60,- złotych miesięcznie przeznacza na zakup środków czystości dla syna i około 200 złotych miesięcznie na zakup odzieży dla chłopca. (zeznania A. R. k. 61)

Wraz z początkiem roku szkolnego ponosi wydatki z tytułu: opłaty za komitet rodzicielski w kwocie 40,- złotych, opłaty za ubezpieczenie w wysokości 40,- złotych, oraz zakupu wyprawki szkolnej w wysokości 170,- złotych. W bieżącym roku otrzymała zwrot kwoty poniesionej na zakupu wyprawki dla syna. (zeznania A. R. k. 61)

Z tytułu utrzymania mieszkania przedstawicielka ustawowa ponosi następujące koszty: czynsz – 150,- złotych miesięcznie, energia elektryczna – 100,- złotych miesięcznie, gaz – 60,- złotych miesięcznie. (zeznania A. R. k. 61)

Powód P. O. uważa, że niepełnosprawność jego syna „nie jest żadną chorobą”. Powód nie orientuje się jakie są aktualne koszty utrzymania pozwanego, tj. koszty wyżywienia, ubrania, zakupu lekarstw. Uważa, że są one niewielkie. (zeznania P. O. k. 59)

Powód uważa, że kwota 500,- złotych z tytułu alimentów na rzecz małoletniego jest zbyt wysoka, albowiem pozwany powinien być utrzymywany z tych świadczeń, które na jego rzecz otrzymuje przedstawicielka ustawowa. (zeznania P. O. k. 60)

Nadto powód chce obniżenia alimentów z uwagi na to, że jest osadzony za popełnione przestępstwa, a w areszcie śledczym w którym przebywa nie ma dla niego pracy. Powód chce jednak pozostać w tym areszcie, w którym jest osadzony. (zeznania P. O. k. 60)

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Strony przedstawiły swoją sytuację osobistą i materialną, a przedstawicielka ustawowa szczegółowo przedstawiła sytuację zdrowotną małoletniego pozwanego z uwzględnieniem ponoszonych na jego rzecz wydatków oraz osiągniętych przez siebie dochodów, na dowód czego przedłożyła stosowne zaświadczenia.

Wartość dowodowa załączonych do akt dokumentów w ocenie Sądu, nie budziła żadnych wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Podstawą prawną rozstrzygnięcia jest art. 138 kro w zw. z art. 133 § 1 kro i art. 135 § 1 kro. Zgodnie z treścią art. 138 kro można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego zakresu obowiązku alimentacyjnego w razie zmiany stosunków. Art. 133 § 1 kro statuuje obowiązek rodziców do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Natomiast, zgodnie z art. 135 § 1 kro, zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Zatem ustalenie zmiany stosunków, a więc zmiany w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego pozwanego D. O. (1), lub w zakresie zarobkowych i majątkowych możliwości oraz osobistej sytuacji powoda P. O., mogło być podstawą do zmiany wysokości alimentów, ustalonych wyrokiem zaocznym z dnia 19 czerwca 2012 roku w sprawie III RC 72/12 przez Sąd Rejonowy w Pabianicach, który to wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem z dnia 17 września 2013 roku w sprawie III RC 72/12 przez Sąd Rejonowy w Pabianicach.

Od daty ustalania wysokości alimentów w sprawie III RC 72/12 minęły dwa lata.

W sytuacji żadnej ze stron nie zaszły istotne zmiany, które uzasadniałyby zmianę wysokości alimentów ustalonych na rzecz małoletniego pozwanego. Powód P. O. nadal legitymuje się wykształceniem podstawowym i nie ma wyuczonego zawodu.

W dacie ustalania wysokości alimentów na mocy wyroku z dnia 19 czerwca 2012 roku w sprawie III RC 72/12, powód P. O. przebywał w Areszcie Śledczym w P.. W areszcie śledczym powód nie pracował. Aktualnie natomiast powód także przebywa w Areszcie Śledczym w P. gdzie także nie pracuje.

Powód nie wykazuje jednak żadnej inicjatywy w celu zmiany swojej sytuacji osobistej, życiowej, czy materialnej. W okresie bowiem od września 2013 roku do osadzenia powoda w lutym 2014 roku powód ukrywał się z uwagi na to, że był poszukiwany listem gończym. W okresie tym powód nie wykazywał żadnej staranności w celu poprawy swoich warunków, a jego życie, jak sam to określił sprowadzało się do wegetacji. Aktualnie natomiast od lutego 2014 roku powód nieprzerwanie przebywa w Areszcie Śledczym w P., gdzie odbywa karę pozbawienia wolności, a przewidywany termin jej ukończenia przypada na 2022 rok. W Areszcie Śledczym w P. powód nie pracuje. Nadto brak jest jakiegokolwiek formy zatrudnienia, która mógłby w najbliższym czasie w tej jednostce podjąć. Powód nie chce jednak zmieniać jednostki penitencjarnej na inną na terenie kraju, albowiem Areszt Śledczy w P. mieści się w stosunkowo niedalekiej odległości od miejsca zamieszkania jego rodziny, co umożliwia jej członkom częste odwiedziny powoda. Z tego też powodu powód nie zwracał się do administracji Aresztu Śledczego z zapytaniem, czy miałby szansę na pracę w innym zakładzie karnym na terenie Polski, pomimo tego, iż nie ma on żadnych przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia zatrudnienia. Tym samym bezsprzecznie wskazać należy, iż powód w swoich działaniach kieruje się jedynie własną wygodą, a potrzeby jego jedyne i do tego niepełnosprawnego syna w ogóle nie są przez niego brane pod uwagę. Powód własnym negatywnym działaniem doprowadził do sytuacji w jakiej się znalazł, a jego dotychczasowa postawa życiowa nie wskazuje na chęć zmiany z jego strony. Fakt popełniania przez powoda wielokrotnych przestępstw oraz związana z tym długoletnia kara pozbawienia wolności orzeczona wobec powoda, jak też i chęć odbywania kary w jednostce, która umożliwia rodzinie częste przyjazdy na widzenia do powoda, nie mogą uzasadniać zmniejszenia wysokości alimentów uiszczanych przez niego na rzecz chłopca. Na powodzie ciąży bowiem obowiązek alimentacyjny wobec syna, który to obowiązek powinien mieć pierwszeństwo przed wszystkimi innymi zobowiązaniami, jak też i osobistymi oczekiwaniami powoda co do miejsca odbywania przez niego kary pozbawienia wolności. Na wyjątkowo naganną ocenę zasługuje stanowisko powoda, w którym przyznaje, iż nie orientuje się jakie są koszty utrzymania chłopca, ale jednocześnie podkreśla, iż w jego ocenie jego obowiązek alimentacyjny wobec syna powinien być mniejszy, albowiem małoletni powinien być utrzymywany z tych świadczeń, które na jego rzecz otrzymuje przedstawicielka ustawowa. Natomiast twierdzenia powoda, iż niepełnosprawność syna nie jest żadną chorobą świadczą jedynie o jego bezdusznosci i zupełnym braku jakiegokolwiek odpowiedzialności. W niniejszej sprawie należy nadto wskazać na to, że zgodnie ze stanowiskiem sądu Najwyższego i utrwaloną linią orzecniczą zdolność zarobkową osoby pozbawionej wolności należy oceniać nie według tego jakie ma ona możliwości zarobkowe w czasie odbywania kary pozbawienia wolności ale według tego jakie byłyby jej możliwości zarobkowe gdyby te kary nie odbywała. W takiej sytuacji przyjmuje się to, że osoba która popełnia przestępstwa winna się liczyć z koniecznością poniesienia za powyższe kary i znacznym ograniczeniem jej możliwości zarobkowych a więc tym samym przyjmuje się że popełniając przestępstwo w zamierzony świadomy sposób działa ona na szkodę osoby uprawnionej do alimentów.

Reasumując więc wskazać należy, iż porównanie sytuacji osobistej, majątkowej i materialnej powoda z jego sytuacją w dacie ustalania wysokości alimentów w sprawie III RC 72/12 nie uzasadnia zmiany wysokości alimentów zasądzonych od powoda na rzecz pozwanego, albowiem w sytuacji tej nie zaszły żadne zmiany. Porównanie to natomiast daje niewątpliwie podstawę do uznania jego postępowania za egoistyczne i nieodpowiedzialne.

Odnosząc się natomiast do sytuacji małoletniego pozwanego D. O. (1), to podnieść należy, iż jego potrzeby niewątpliwie nie uległy zmniejszeniu, a jedynie wraz z upływem czasu w niewielkim stopniu wzrosły. Pozwany bowiem uczęszcza aktualnie do szkoły specjalnej do klasy pierwszej, co wiąże się z dodatkowymi opłatami w szkole. Nadto małoletni ma nadwagę, co generuje dodatkowe wydatki z tytułu zakupu żywienia oraz odzieży. Małoletni często także choruje – co najmniej pięć razy w roku, co powoduje konieczność zakupu leków przez jego matkę, których koszt każdorazowo

kształtuje się na poziomie co najmniej 70,- złotych, a niejednokrotnie sięga kwoty 200,- złotych. Z uwagi na stan swojego zdrowia małoletni nie jest w stanie funkcjonować bez opieki, co w znacznym stopniu utrudnia, a wielokrotnie uniemożliwia jego matce podjęcie dodatkowej pracy dorywczej. Tym samym więc brak jest jakichkolwiek przesłanek w sytuacji życiowej małoletniego pozwanego, które uzasadniałyby obniżenie alimentów należnych na jego rzecz od powoda.

W związku z powyższym Sąd uznał, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy nie uzasadnia obniżenia alimentów ustalonych wyrokiem zaocznym z dnia 19 czerwca 2012 roku w sprawie III RC 72/12 przez Sąd Rejonowy w Pabianicach, który to wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem z dnia 17 września 2013 roku w sprawie III RC 72/12 przez Sąd Rejonowy w Pabianicach i oddalił powództwo.

Na podstawie art. 102 kpc Sąd zwolnił powoda P. O. od ponoszenia kosztów sądowych.